

Aanpak thuiszitters

Samenwerkingsverband PO en VO 22.03

Thuiszitters zijn volgens de officiële definitie kinderen die leerplichtig zijn maar niet op een school zijn ingeschreven (absoluut verzuim) en kinderen die wel op een school zijn ingeschreven maar langdurig - meer dan vier weken - niet aanwezig zijn bij de lessen (langdurig relatief verzuim) (Ministerie van OCW, 2018).

Er is sprake van schoolverzuim wanneer leerlingen niet op school aanwezig zijn op momenten dat dat wel moet. Dit op basis van leeftijd of het feit dat iemand geen diploma of startkwalificatie heeft. Verzuim is geoorloofd wanneer de school of de leerplichtambtenaar toestemming heeft gegeven, of wanneer er een geldige reden voor is, zoals ziekte. Is dat niet het geval, dan noemt men dat ongeoorloofd verzuim.

Groepen thuiszitters (Ingrado-kennisbank: wat zijn thuiszitters)

1. Relatief verzuim: leerlingen die ingeschreven zijn op een school maar ongeoorloofd langer dan vier weken aaneengesloten thuiszitten.
2. Absoluut verzuim: jeugdigen die wel leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn, maar niet op een school staan ingeschreven en dus niet naar school gaan.

De definitie thuiszitters kan verbreed worden naar de term verborgen/geoorloofde thuiszitters door de toevoeging van onderstaande twee groepen:

3. (Aflopende) vrijstelling: jeugdigen die zijn vrijgesteld van de leerplicht. Deze vrijstelling vindt plaats op basis van een specifieke situatie, zoals een ernstige, meervoudige handicap.
4. Zorgwekkend (ziekte-)verzuim: jeugdigen die na/tijdens (twijfelachtig) ziekteverzuim (lichamelijke en/of psychische klachten) moeten terugkeren naar school.

Leerplicht

De leerplichtambtenaar is verantwoordelijk voor groep 2 (absoluut verzuim) en groep 3 (vrijstelling) en voert regie.

School

De school is verantwoordelijk voor groep 1 (relatief verzuim) en groep 4 (zorgwekkend (ziekte-) verzuim) en voert regie over het onderwijstraject.

Ouders

De ouder(s)/verzorger(s) zijn/worden altijd betrokken als hun kind jonger is dan 16 jaar. Verder hebben de ouders recht op informatie van de school over hun kind tot 18 jaar. Vanuit de leerplichtwet zijn ouders verantwoordelijk tot 18 jaar.

SWV

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de driemaandelijke thuiszittersregistratie. De registratie moet worden aangeleverd bij de onderwijsinspectie.

Vanuit het wettelijk kader passend onderwijs is één van de doelen om het aantal thuiszitters te verminderen. Het samenwerkingsverband heeft daarvoor de wettelijke opdracht gekregen om een samenhangend geheel van onderwijsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren. Op deze manier kunnen de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een ononderbroken ontwikkelingsproces doormaken.

Werkwijze per groep thuiszitters

1. Relatief verzuim – ongeoorloofd verzuim langer dan vier weken

- . Overeenkomstig met het verzuimprotocol wordt door school aan Duo gemeld als er 16 uur ongeoorloofd verzuim is binnen vier weken. De DUO-melding wordt door de leerplichtambtenaar van de woongemeente behandeld en de leerplichtambtenaar doet een terugkoppeling aan de school welke stappen zijn gezet en met welk resultaat via DUO.
- . Als er sprake is van aaneengesloten ongeoorloofd verzuim van vier weken of langer dan is er sprake van thuiszitten volgens de landelijke definitie. School is verantwoordelijk voor de melding van de thuiszittende leerling bij het samenwerkingsverband. Deze melding wordt gedaan in Grippa. Dit is een programma waar de thuiszitters geregistreerd en gemonitord worden. Essentieel voor scholen is om deze registratie periodiek bij te werken zodat deze correct gemeld kan worden bij de onderwijsinspectie.
- . Daarnaast worden de thuiszitters binnen de interne zorgstructuur van de school besproken door de zorg-/verzuimcoördinator samen met de ouders, wanneer mogelijk de leerling, leerplichtambtenaar en mogelijk andere betrokken professionals. Daar waar gewenst kan ook het samenwerkingsverband aansluiten. Het gezamenlijk streven is dat geen enkele leerling langer dan twee maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

2. Absoluut verzuim; jeugdige is op geen enkele school of opleidingsinstituut ingeschreven

Leerplicht is verantwoordelijk voor de absoluut verzuimers. De absoluut verzuimers worden elke twee weken opgehaald uit het leerplichtvolgsysteem, ze worden schriftelijk benaderd en na tweemaal geen reactie uitgenodigd door de leerplichtambtenaar. Deze beoordeelt of er daadwerkelijk sprake is van absoluut verzuim en neemt regie tot het oplossen van het verzuim.

3. (Aflopende) vrijstellingen

De leerplichtambtenaar is verantwoordelijk voor het bewaken van de vrijstelling. Wanneer er sprake is van een aflopende vrijstelling dan wordt deze niet vanzelfsprekend verlengd. De wens is dat drie maanden voor de einddatum van de vrijstelling door de leerplichtambtenaar contact gezocht wordt met het samenwerkingsverband over een mogelijk nieuw onderwijsperspectief van de jeugdige. De vrijstelling geldt voor één jaar, ouders moeten dus ieder jaar een nieuw beroep op een vrijstelling doen, altijd voor 1 juli. Dat hoeft niet wanneer uit een eerdere verklaring blijkt dat een kind nooit in de gelegenheid zal zijn om een school of instelling te bezoeken.

4. Zorgwekkend (ziekte-)verzuim

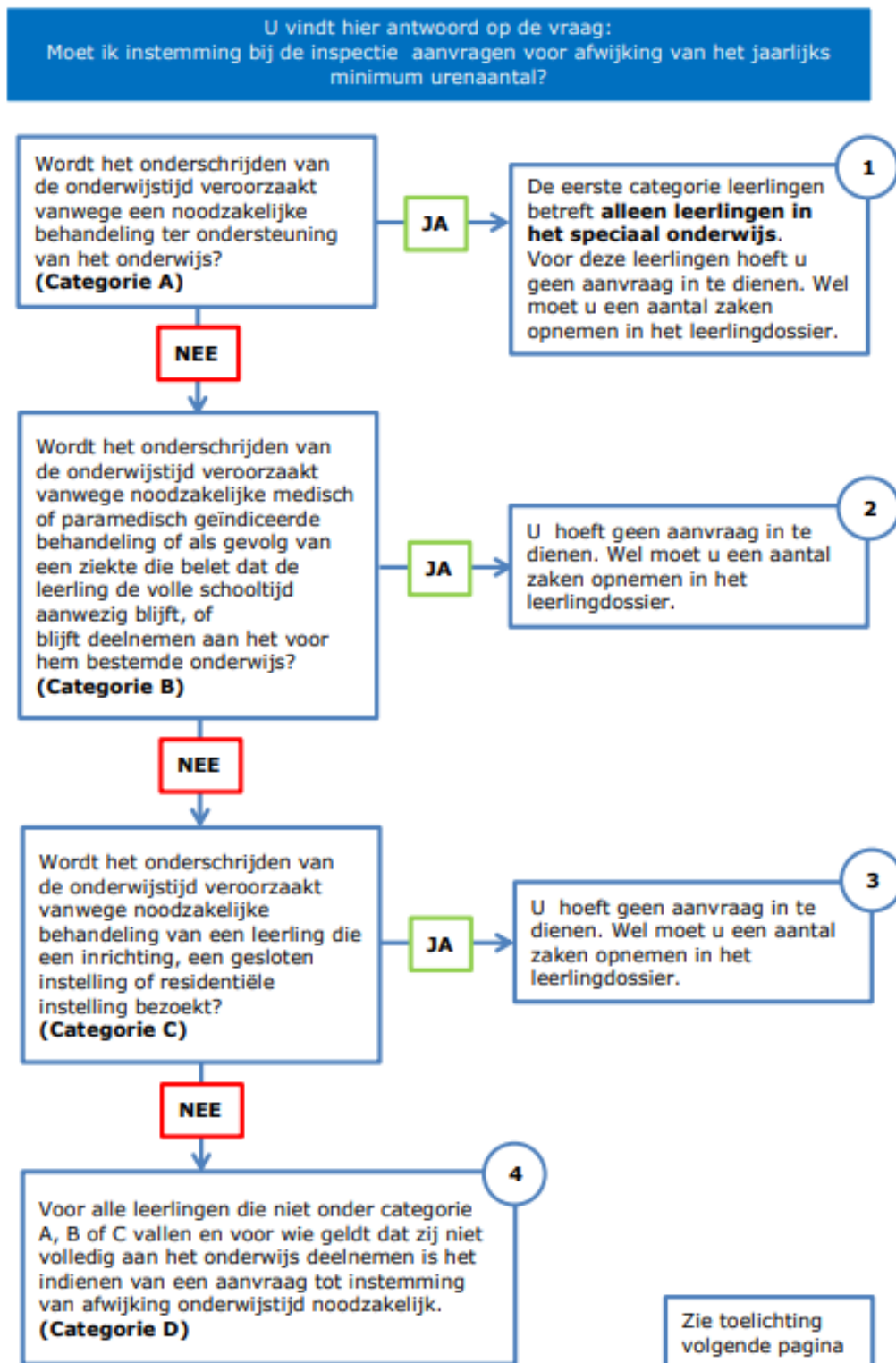
Er is een groep leerlingen die (tijdelijk) geheel of gedeeltelijk niet naar school kunnen, vanwege psychische of lichamelijke beperkingen. Deze leerlingen hebben behoefte aan een maatwerktraject met betrekking tot onderwijs en/of zorg. Vanuit de Variawet is het mogelijk om voor de duur van het schooljaar af te wijken van de onderwijstijd. Omdat het bezoeken van een school en het volgen van onderwijs zo belangrijk is voor leerlingen, moet het bevoegd gezag de beslissing om de leerling minder onderwijs op school te laten volgen goed onderbouwen. Dit doet het bevoegd gezag aan de hand van een ontwikkelingsperspectief (OPP). In het OPP wordt onder andere vastgelegd welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs en/of welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden gedurende de uren dat deze niet op school is. Daarnaast wordt aangegeven hoe de leerling weer toegroeit naar, zo mogelijk, het volledig aantal uren onderwijs op school. De afwijking van onderwijstijd is altijd tijdelijk en gericht op terugkeer naar het volgen van het volledige lesprogramma binnen de school door de leerling. De criteria en voorwaarden voor het aanvragen van een afwijking van onderwijstijd door de school staan weergegeven in de bijlage met het stroomschema Varia-wet (zie bijlage). Daarnaast kan de keuzehulp afwijking onderwijstijd gebruikt worden (<https://isd.owinsp.nl/#/public/keuzehulp-onderwijstijd>).

Actie school

De verantwoordelijkheid ligt bij de school. School registreert een melding van het zorgwekkend(ziekte)verzuim. De betreffende leerlingen worden binnen de interne zorgstructuur van de school besproken door de zorg-/verzuimcoördinator samen met de ouders, wanneer mogelijk de leerling, leerplichtambtenaar en mogelijk andere betrokken professionals. Daar waar gewenst kan ook het samenwerkingsverband aansluiten. Daarnaast is de ambitie om vanaf het schooljaar 2025-2026 het zorgwekkend(ziekte)verzuim te registreren en te monitoren in Grippa. Deze ambitie is in lijn met het wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim. Het doel hierbij is om het verzuim beter in beeld te krijgen, te voorkomen en terug te dringen.

Bijlage 1: Stroomschema primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs

Stroomschema primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs¹

¹ Het stroomschema is afgeleid van [de beleidsregel](#) inzake het instemmen met afwijking van het verplichte minimum aantal uren onderwijstijd WPO, WEC en WVO en het verlenen van ontheffingen WEC en Onderwijskundig besluit WEC.

1	Categorie A De eerste categorie leerlingen betreft alleen leerlingen in het speciaal onderwijs. Voor deze leerlingen, waarvoor een behandeling ter ondersteuning van het onderwijs noodzakelijk is, hoeft geen aanvraag te worden ingediend wanneer: • het bevoegd gezag kan aantonen dat de commissie voor de begeleiding (voor scholen) dan wel de commissie van onderzoek (bij instellingen) samen met de behandelaars van de school de behandeling tijdens schooltijd noodzakelijk achten en • het bevoegd gezag heeft in het ontwikkelingsperspectief vastgelegd op welke wijze de behandeling ondersteunend is voor het onderwijs. Een aanvraag is in deze gevallen niet nodig omdat de behandelingsduur hiermee is gekwalificeerd als onderwijstijd. Bijgevolg kan hierdoor geen afwijking van het minimum aantal uren onderwijs ontstaan.
2	Categorie B De tweede categorie leerlingen betreft zowel leerlingen in het speciaal onderwijs als leerlingen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Het gaat om leerlingen die: • tijdens schooltijd een medisch of paramedisch geïndiceerde behandeling moeten ondergaan en om die reden gedurende die tijd niet deelnemen aan de in beginsel wel voor die leerling bestemde onderwijsactiviteiten; • als gevolg van een chronisch vermoeidheidssyndroom of een andere aandoening op medische grond niet in staat zijn de hele schooltijd op school aanwezig te zijn of aan de lessen deel te nemen. <u>Toelichting:</u> De omstandigheid dat leerlingen tijdens die (para)medische behandeling (tijdelijk) afwezig zijn of op medische grond niet aan de lessen kunnen deelnemen, brengt met zich mee dat zij op grond van het bepaalde in artikel 11, onder d, van de Leerplichtwet 1969 gedurende die tijd vrijgesteld zijn van de schoolbezoekplicht. Voor deze en andere zieke leerlingen (bijvoorbeeld door griep, een gebroken been of migraine) hoeft geen aanvraag te worden ingediend. Ook zij zijn geoorloofd afwezig op grond van artikel 11, onder d, van de Leerplichtwet. Wel is het, gelet op het bepaalde in artikel 12 van de Leerplichtwet 1969, in de hiervoor genoemde gevallen noodzakelijk dat hun tijdelijke afwezigheid of het tijdelijk niet deelnemen aan het in beginsel wel voor de leerling bestemde onderwijs als 'geoorloofd verzuim' wordt aangetekend in de verzuimregistratie van de school en dat een bewijsstuk voorhanden is waaruit blijkt op welke grond en gedurende welke tijd de (tijdelijke) afwezigheid van de leerling of het niet deelnemen aan het onderwijs (para)medisch geïndiceerd is. Deze tweede groep leerlingen kan deels samenvallen met de navolgende derde categorie.
3	Categorie C De derde categorie leerlingen is de groep leerlingen die een inrichting, een gesloten instelling of een residentiële instelling als bedoeld in artikel 71c, lid 1 en 2, van de WEC bezoekt waarmee de school een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in die bepaling heeft gesloten. Onder deze categorie worden ook de leerlingen begrepen die zijn ingeschreven op een basisschool of een school voor voortgezet onderwijs en die op grond van artikel 15 WPO resp. artikel 6h WVO gedurende een termijn van ten hoogste drie maanden aaneengesloten het volledige onderwijsprogramma volgen op een school als bedoeld in artikel 71c, lid 1 en 2, van de WEC. Voor zolang een leerling uit deze categorie afwezig is, of niet aan het reguliere onderwijs van zijn groep deelneemt om een andere reden dan een onderwijsondersteunende behandeling of behandeling om (para)medische redenen (zie hierboven onder a en b), is het aanvragen van afwijking in beginsel aan de orde als door diens afwezigheid voor die leerling het wettelijk voorgeschreven minimum aantal uren onderwijs niet wordt gehaald. De inspectie stemt in deze gevallen zonder voorafgaande aanvraag in met onderschrijving van het wettelijk minimum aantal uren onderwijs, indien: • de school in het bezit is van een verklaring van de verantwoordelijke behandelaar van de therapieverzorgende residentiële instelling waaruit blijkt dat de gevraagde beperking van het aantal uren onderwijs in het belang van de ontwikkeling van de leerling noodzakelijk is en • indien uit die verklaring blijkt om hoeveel uren behandeling onder schooltijd het gaat en op welke tijdstippen deze plaatsvindt.

Categorie D

Voor alle andere leerlingen die niet onder categorie A, B of C vallen en die zijn ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs, een basisschool of een school voor voortgezet onderwijs voor wie geldt dat zij vanwege lichamelijke en/of psychische redenen niet volledig aan het onderwijs kunnen deelnemen (categorie d), moeten scholen een aanvraag indienen.

In deze aanvraag vermeldt het bevoegd gezag het volgende:

1. voor hoeveel uren per week en gedurende welke periode gedurende het schooljaar de afwijking wordt aangevraagd;
2. dat voor de leerling een ontwikkelingsperspectief is opgesteld dat aan de vereisten genoemd in deze beleidsregel voldoet;
3. in het voorkomende geval: dat eerder is verzocht om afwijking van de onderwijstijd.

Ad 2.

In het ontwikkelingsperspectief dient het bevoegd gezag van de school te onderbouwen waarom de afwijking van de onderwijstijd noodzakelijk is en welke ondersteuning wordt geboden. Daarvoor neemt het bevoegd gezag in het ontwikkelingsperspectief het volgende op:

- waarom deze afwijking volgens deskundigen als bedoeld in artikel 34.8 Besluit bekostiging WPO en artikel 15a van het Inrichtingsbesluit WVO noodzakelijk is. In het speciaal onderwijs is dat de commissie voor de begeleiding (scholen) of de commissie van onderzoek (instellingen);
- waaruit de afwijking van het programma van de leerling bestaat en om hoeveel uren onderwijstijd per week tijdens het betreffende schooljaar het gaat;
- voor welke periode binnen het lopende schooljaar deze afwijking geldt;
- welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs en/of welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden gedurende de uren dat deze niet op school is;
- op welke wijze het planmatig toewerkt naar het volgen van het volledig aantal geprogrammeerde uren onderwijs door de leerling.

Wanneer eerder is verzocht om afwijking van de onderwijstijd, bevat het ontwikkelingsperspectief:

- een evaluatie van de eventueel eerder geboden extra ondersteuning en
- wat het bevoegd gezag eraan doet om te bewerkstelligen dat een leerling alsnog ingroeit wanneer dat niet binnen het voorgaand schooljaar is gelukt.

De aanvraag kan digitaal worden ingediend via het ISD².